

ІНТЕГРУВАННЯ ДІАГНОСТУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Свінарьова Г.Б., к.е.н., доцент,
Хмельницький О.В.

Одеський національний політехнічний університет

В сучасних умовах господарювання вітчизняні підприємства не повною мірою використовують ефективні фінансові інструменти в системі забезпечення їх економічної безпеки. Одним із сучасних та ефективних інструментів забезпечення економічної безпеки є діагностування та прогнозування фінансового стану підприємства.

Проблеми діагностування та прогнозування фінансового стану підприємств досліджують як вітчизняні, так і закордонні вчені. Зокрема, аналізу фінансового стану приділили значну увагу Бланк І.А. [1], Волощук Л.О. [2,3], Забродський В.А. [4], Кизим М.О. [4], Масленников Є.І. [5], Поддєрьогін А.М. [6], Покропивний С.Ф. [7], Савицька Г.В. [8] та інші. Теоретичні та методологічні аспекти проблеми забезпечення економічної безпеки підприємства знайшли відображення у наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних авторів, як: Геєць В.М. [9], Кавун С.В. [10], Кизим М.О. [9], Філіппова С.В. [11-13].

На більшості підприємств України діагностування та прогнозування фінансового стану ще не сформувалося як цілісна система збору, аналізу, інтерпретації і представлення корисної інформації щодо фінансового стану з ціллю прийняття на її основі оперативних, тактичних та стратегічних рішень щодо забезпечення економічної безпеки підприємства. За цих обставин постає завдання формування необхідного інструментарію з діагностування та прогнозування фінансового стану підприємства, яке інтегрується в систему забезпечення його економічної безпеки.

Для забезпечення економічної безпеки підприємства необхідно на постійній основі безперервно здійснювати діагностування та прогнозування фінансового стану підприємства. Тому ми пропонуємо інтегрування цих складових у систему забезпечення економічної безпеки підприємства. Запропонований підхід охоплює окремо підсистему діагностування фінансового стану та підсистему прогнозування фінансового стану підприємства.

Підсистема діагностування фінансового стану підприємства включає наступні складові елементи цього процесу:

–формування системи оціночних показників та індикаторів для проведення діагностики фінансового складу;

–діагностування майнового стану підприємства, яке передбачає за допомогою абсолютних та відносних показників виявити кризові явища щодо майнового стану підприємства;

–діагностування ліквідності та платоспроможності для виявлення здатності підприємства розраховуватися за своїми короткостроковими та довго строкowymi зобов'язаннями за рахунок власних активів;

–діагностування фінансової стійкості підприємства для виявлення фінансових можливостей підприємства з позиції ефективності використання власного капіталу;

–діагностування ділової активності підприємства з метою визначення здатності підприємства ефективно використовувати свої ресурси;

–діагностування прибутку та рентабельності підприємства для здійснення оцінки в цьому напрямку;

–діагностування ймовірності банкрутства для попередження незапланованої ліквідації підприємства.

Після діагностування фінансового стану підприємства для забезпечення його економічної безпеки потрібно здійснювати прогнозування фінансового стану на майбутній період функціонування підприємства на підставі отриманих в цьому блоці результатів. Але в підсистемі діагностування фінансового стану підприємства використовується значна кількість абсолютних та відносних показників. Тому ми пропонуємо за допомогою критеріального відбору зменшити цю кількість показників і використовувати для прогнозування ті, що мають певну значимість на даний момент часу.

В підсистемі прогнозування необхідно сформувати систему показників за допомогою критеріального відбору, здійснити вибір методів та моделей прогнозування фінансового стану.

В результаті діагностики ми пропонуємо для моніторингу загального фінансового стану підприємства розраховувати інтегральний показник фінансового стану за допомогою сформованої системи показників. Також наша схема дозволяє здійснювати прогнозування цього інтегрального показнику на майбутній період часу.

Після здійснення діагностики та прогнозування фінансового стану підприємства виникає можливість визначити, оцінити та спрогнозувати рівень економічної безпеки підприємства, що, в свою чергу, впливає на стратегію управління економічною безпекою підприємства, в цілому.

Література:

1. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – Вып. 10. – 784 с.
2. Волощук Л.А. Финансовый анализ: [учебн. пособ.] / Л.А. Волощук, М.А. Юдин; [под ред. С.В.Филипповой]. – К.: «Освіта України», 2012, — 328 с. Режим доступу: http://economics.opu.ua/naukova-baza/voloschuk_fin_analis.pdf.
3. Волощук Л.О. Інноваційний розвиток та економічна безпека промислових підприємств: проблеми комплексного управління: [моногр.] / Л.О. Волощук. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015.
4. Забродский В.А. Диагностика финансовой устойчивости функционирования финансово-экономических систем / В.А. Забродский, Н.А. Кизим. – Х.: Бизнес Информ, 2000. – 108 с.
5. Масленников Є.І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства [моногр.] / Є.І. Масленников. – Одеса: Прес-кур'єр, 2015. – 316 с.
6. Фінанси підприємств : [підручник]. / А.М. Поддєрьогін, Л.Д. Буряк та ін. / [за ред. А.М. Поддєрьогін]. – [3-є вид., перероб. та доп.] – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.
7. Економіка підприємства / За ред. С.Ф. Покропивного: 2-е вд., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
8. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
9. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: монографія / В.М. Геєць, М.О. Кизим, Т.С. Клебанова, О.І. Черняк. – Х., 2006. – 240 с.
10. Кавун С.В. Концептуальная модель системы экономической безопасности предприятия / С.В. Кавун // Научный журнал «Економіка розвитку». – Х.: ХНЕУ. – 2007. – № 3 (43). – С. 97-101.
11. Філіппова С.В. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління: [моногр.] / С.В. Філіппова, Л.О. Волощук, С.О. Черкасова. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 196 с.

12. Філіппова С.В. Аналітичні інструменти системи економічної безпеки суб'єктів господарювання: [моногр.] / С.В. Філіппова, С.А. Нізяєва – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2012. – 179 с.
13. Філіппова С.В. Система формування і забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / С.В. Філіппова, О.С. Дашковський // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). – С. 17-21. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.